

MAG
Rapp. Övr.
9.728

ASDA

RAPP
Övr 9.728

Working Paper Nr. 29

Secretariat for Analysis of
Swedish Development Assistance

*En översyn av Svenska institutets program
för kulturutbyte med Östeuropa*

Karin Metell
Enrique Ganuza
Stockholm, September 1994

SASDA

The Secretariat for Analysis of Swedish Development Assistance

The Swedish government has appointed a committee with the task of analysing the results and effectiveness of Swedish development aid. A special Secretariat, SASDA, was set up on 1 March 1993 to carry out the work.

The Secretariat will work until the end of 1994 and will have as its main task to propose to Government suitable mechanisms for evaluations and policy analyses of Swedish aid. In its work SASDA will give priority to carrying out a set of selected studies world-wide, at country, sector and subject level and to studies of individual organisations to provide a basis for decisions on development co-operation in the future and to gain experience on how policy evaluations should be carried out. A major study concerns Sweden's co-operation with Central and Eastern Europe.

SASDA's point of departure is the aim of a better understanding of the mechanisms of development in order to enhance the results and increase the effectiveness of aid in achieving the five goals set by the Swedish parliament: increased resources, economic and social equality, economic and political independence, the democratic development of society, and the long-term management of natural resources and care of the environment.

The studies and analyses will be managed partly by the Secretariat's own staff and will include studies commissioned from different specialists in the committee's areas of priority.

The staff are :

Ambassador Claes Sandgren	Head of the Secretariat
Dr Eva Julin	Senior Policy Analyst
Mr Enrique Ganuza	Senior Policy Analyst
Mr Per Johan Svenningsson	Senior Policy Analyst
Ms Kerstin Sandling	Assistant Secretary

Postal address: SASDA
P.O. Box 16418
S-103 27 STOCKHOLM

Telephone: +46-8 791 21 80
Telefax: +46-8-791 21 88
Visiting address: Klarabergsgatan 23, Stockholm

En översyn av Svenska institutets program för kulturutbyte med Östeuropa

Svenska institutets (SI) program för kulturutbyte med Östeuropa (i det följande SIKÖ) inleddes 1990/91. Programmet har finansierat kulturutbyte mellan Sverige och länder i Östeuropa i stort, utan någon avgränsning till det s.k. närområdet. Från och med budgetåret 1993/94 finansieras även projekt inom "Ars Baltica"-programmet, kulturevenemang där minst fem av staterna kring Östersjön deltar.

Vi har studerat programmets målformulering om arbetsformer. Vi har analyserat programmets utveckling under perioden 1990/91-1993/94 med tonvikt på storlek, länderfördelning och kulturområde. Vi har även analyserat alla inkomna avrapporteringar av projekt som finansierades under budgetåret 1992/93.

I det följande har vi begränsat vår redogörelse till två punkter: a) en analys av trender i programmets finansiering med tonvikt på volym, länder och kulturområde; b) en diskussion om formulering, operationalisering och uppföljning av mål med utgångspunkt från granskningen av rapporteringen från 1992/93.

1. Programmets utveckling

Definitioner och begrepp redovisas i bilaga 1. I bilaga 2 sammanfattas det statistiska materialet i tabellerna 1-5. Informationen har samlats av personal på SI och vi vill påpeka att det inte har varit möjligt att särskilja budgetåren 1990/91 och 1991/92. En del av det stöd som redovisas under Ryssland bokfördes under budgetåren 1990/91-91/92 som Sovjetunionen.

Programmet har under perioden 1990/91-1993/94 stött 382 projekt på sammanlagt nästan 16,8 milj kronor. Under perioden har antal beviljade projekt per år ökat med drygt 29% medan det totala beviljade beloppet ökat med drygt 27%. Stödbeloppets genomsnittliga storlek per projekt uppgår under hela perioden till nästan 44.000 kr och genomsnittstorleken har minskat något under perioden.

"Östeuropa" får största antal projekt och mest pengar av alla områden. För 1993/94 har vi uppskattat att ca 63% av det totala beviljade beloppet har gått till det s.k. närområdet (Baltikum, Polen och nordvästra Ryssland).

SI delar upp kulturutbytet i sex huvudområden: film, litteratur, musik, teater/dans, tvär, utställning. Största antal beviljade projekt och totalt beviljade anslag har gått till utställningar (33.77% respektive 26.06%), med musik på andra plats 24.08% respektive 25.96%).

För budgetåren 1992/93 och 1993/94 har vi analyserat i vilken riktning utbytet går (in = till Sverige; ut = från Sverige), med hänsyn till land och kulturområde. Flertalet beviljade projekt (57% under 1992/93 och 56% under 1993/94) omfattar utbyte i östlig riktning: från Sverige till Östeuropa. Fördelningen av beloppen är nästan jämn (50/50) under båda budgetåren. Skillnader beträffande olika länder och kulturområden kan avläsas i tabellerna 4 och 5.

2. Målformulering, uppföljning, avrapportering

Vi har analyserat 34 verksamhetsrapporter tillhörande projekt som beviljades anslag under budgetåret 1992/93 (alla inkomna rapporter som berör ifrågavarande budgetår).

Vi konstaterade att de inkomna rapporterna representerar ungefär en tredjedel av de godkända anslagen under 1992/93. Många saknar finansiell avrapportering. Redovisningen av verksamheten varierar så pass mycket att det inte är möjligt att systematisera materialet i form av prestationer och kostnadseffektivitet.

Vi har valt att här nedan presentera några funderingar om hur verksamheten skulle kunna stramas åt framöver. Tonvikten ligger på jämförbarhet och systematik i resultatredovisning.

Med hänsyn till de av riksdagen beslutade målen för svenskt stöd till Central- och Östeuropa borde det vara naturligt att SIKÖ huvudsakligen inriktas på att stödja demokratiseringsprocessen i de berörda länderna. Detta överordnade mål

konkretiseras för SIKÖ så att programmets syfte blir att främja kulturgemenskap och kulturidentitet i de östeuropeiska länderna. Målen operationaliseras genom två underordnade mål: kunskapsöverföring och kulturutbyte inom sex olika kulturområden, nämligen litteratur, musik, teater/dans, film, utställningar, tvärområden.

Fig 1. Mål och medel för kulturutbyte

Demokrati

Kulturgemenskap

Kulturidentitet

genom:

Kunskapsöverföring

Kulturutbyte

inom:

Litteratur
Musik
Teater/dans
Film
Utställningar
Tvärasektorer

Med en sådan struktur bör inkomna projekt kunna granskas med utgångspunkt från de operationella målen (kunskapsöverföring och kulturutbyte). Uppföljningen bör kunna organiseras så att ett antal prestationer redovisas samtidigt som kostnaderna för prestationerna specificeras.

Varje projekt bör kunna knytas till ett land och till ett kulturområde. Man bör kunna särskilja mellan redovisningen av kulturutbyte och redovisningen av kunskapsöverföringen. Även platsen där projektets aktiviteter äger rum (i Sverige eller i mottagarlandet) bör redovisas. Följande prestationer, utan anspråk på att vara en uttömmande förteckning, kan utgöra grunden för redovisningen:

Evenemang. Antal evenemang, antal deltagare per evenemang.

Utbyte. Antal personer, antal dagar.

Utbildning. Kurser och seminarier. Antal person/veckor.

Publicering. Publikationer inom projekt. Typ, antal, volym.

Massmediabevakning. Publicerade artiklar/recensioner.

Etablering av kontakter. Återbesök, samproduktioner, samarrangemang, kommunikation (t. ex. brev) som äger rum efter avslutat projekt (bör göras i efterhand med regelbundna intervall, t. ex. 6 till 12 månader).

Redovisningen av kostnader (löner/arvoden, resor, hotell, traktamenten, material, publikationer, osv.) bör uppdelas i enlighet med prestationerna ovan.

För varje projekt gäller att redovisa flera prestationer (någon/några av de föreslagna kan utgå medan andra kan tillkomma). En kvalitativ sammanvägning av de olika prestationerna kan underlätta att bilda sig en uppfattning om projektens totala effekter. Exempel på variabler med vilka ett samarbetsprojekt skulle kunna redovisas finns sammanställda i tabell 1.

En sådan uppföljning av prestationer och kostnader bör kompletteras med kvalitativa, oberoende utvärderingar av de olika projektens innehåll. Verksamheten inom ramen för SIKÖ kan för det mesta bara kvalitetsutvärderas när evenemanget äger rum, vilket innebär att beslut om utvärdering bör fattas innan projektet genomförs och att utvärderaren bör finnas på plats vid genomförandet. Verksamheten i sig blir för det mesta omöjlig att utvärdera i efterhand om tonvikten läggs på kvalitet och innehåll.

Sammanfattningsvis föreslår vi att SI klart specificerar de mål och den målhierarki som gäller för SIKÖ. Vidare bör institutet ställa ökade krav på målformulering och förslag till uppföljning av resultat på de sökande institutionerna. Anvisningar och konkreta förslag för redovisning av prestationer och kostnader kan med fördel följa med kommunikation om godkänt projekt. Överenskommelse ska träffas om vilka projekt som kommer att kvalitetsgranskas med hjälp av oberoende utvärderare så att personen i fråga kan närvara vid evenemanget. Slutligen bör rutiner för uppföljning i efterhand tas fram så att bärkraftigheten i de etablerade kontakterna kan bli föremål för analys.

Med en sådan uppläggning kan SI öka vikten av uppföljning, policy och styrning i förhållande till avsatt tid för handläggning och beslut.

Karin Metell
Enrique Ganuza

Förkortningar och definitioner

BALTIKUM	Regionala projekt gällande Estland, Lettland och Litauen.
ÖSTEUROPA	Regionala projekt i Central- och Östeuropa. Inkluderar även projekt inom ramen för Ars Baltica 1993/94.
ÖVR. LÄNDER	Projekt riktade till ett enskilt land utanför det av regeringen prioriterade området för samarbete med Östeuropa.
Tvär	Projekt som omfattar flera konstnärliga ämnesområden, dvs litteratur, musik, film, teater/dans och/eller utställningar.

